

[Valdemar Sørensen.]

naturligvis blive nødvendigt at gaa til en Slags Koncessionering af Mælkehandelen, men jeg vil dog straks sige, at fra vor Side forstaar vi ikke denne Koncessionering paa den Maade, at man hermed laver en vis Kreds af nye interesserede, som paa visse Betingelser bliver optaget i de gamles Lav og kan fortsætte Forretningen, naar der er gaaet nogen Tid. Jeg vil sætte megen Pris paa, om man, hvis man gaar til en Koncessionering, lader det blive en aaben Koncessionering, saaledes at de Folk, der i Byerne ønsker at handle med Mælk og Fløde og de Produkter, der ligger paa Linie hermed, uden videre i et vist talmæssigt Omfang faar Mulighed for at drive deres Virksomhed til hele Befolkningens og Handelens Tarv, naar blot de indretter sig efter de Krav, der stilles til deres Butikker, Udsalg, Varebeholdning o. s. v., saaledes at Koncessioneringen ikke kan betyde, at en eller anden Kommune kan give sig selv eller et stort Mejeri Koncession paa at drive hele denne Mælkehandel. Den Koncessionering, jeg tænker paa, angaar selve Handelsbranchen, som man kan stille visse Betingelser, og hvis Branchens Medlemmer, navnlig de eksisterende Forretninger, kan underkaste sig disse Betingelser, saa maa de have et billigt og rimeligt Krav paa at kunne fortsætte den Forretning, de har drevet længe. Jeg ser naturligvis helt bort fra de Forholdsregler, man maa træffe over for Forretninger, hvor man af hygiejniske Grunde maa forbyde Handel med Mælk sammen med andre Varer, Forretninger, som hygiejniske, lokalemæssigt og betjeningsmæssigt ligger under et vist Niveau. Den Slags Forretninger maa man naturligvis likvidere. Jeg har ikke noget imod, at det sker paa den af den ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoed omtalte hensynsfulde Maade, men man kan ikke, naar man overhovedet vil skabe rene Linier i et Handelsforhold med en Vare som denne, se bort fra, at en vis Sanering af de Virksomheder, der sidder i den yderste Ende, Detailhandelen over for Publikum, kan blive tvingende nødvendig. Blot vil jeg ikke have, at man skal kunne komme ind paa, at det, man her laver, kan betyde en Indsnævring af det hele, at man fra Kommunalbestyrelsernes Side kan gribe saa effektivt ind i Mælkehandelen, at man i Virkeligheden i Stedet for at holde den aabne Linie, som udelukkende kan være til Gavn for Publikum, kommer ind paa, at det hele ligger i vilkaarlig udvalgte Interessenters Hænder. Det tror jeg

hverken at Publikum eller de handlende, hvis Livserhverv det nu engang er at sælge Mælk og Mælkeprodukter, kan være tjent med.

I øvrigt maa jeg sige, at jeg tror, at den højtærede Handelsminister virkelig har ramt Sømmet paa Hovedet ved først og fremmest at paalægge Kommunalbestyrelserne at aabne Udsalg af billig Mælk, det, man nu populært kalder Spandemælk, og saa maa Folk jo vælge, om de vil have Flaskebørn eller Spandebørn. Men jeg gaar ud fra, at disse Udsalg ikke bliver etableret paa en hygiejnisk lavere Standard, end man efter Forretningens Natur maa forlange.

Det, der i Kommissionsbetænkningen har berørt mig mest, er nemlig det Indlæg, hvori Professor Fridericia fortæller om Forsøgene paa Landbohøjskolen, en helt uvildig Institution, hvor man er kommet til det Resultat, at de bakteriologiske Urenheder, der findes i Mælken, desværre findes forholdsvis mest i Mælk fra de billige Udsalg, de smaa Udsalg. Det er her, en Kontrol naturligt maa foregaa. Jeg vil meget bede om, at man ikke sænker den hygiejniske Fane, selv om man, saaledes som vi mener fra vor Side, bør skabe den tilstedeværende Handel med Mælkeprodukter de bedst mulige Vilkaar. Jeg ser altsaa saaledes paa det, at man ikke alene maa oprette kommunale Udsalg; men hvis de eksisterende Mælkeudsalg vil underkaste sig de Betingelser, man her opstiller, skal der ikke være noget i Vejen for, at de kommer med ind under de koncessionerede Udsalg. Jo flere vi kan faa af dem, inden for en naturlig Begrænsning efter hver Bys Forhold, jo bedre er det.

Jeg ser endvidere saadan paa det, som det ogsaa kom til Udtryk i det ærede Medlem Hr. Hans Conrad Koefoeds Betragtninger, at disse billige Udsalg vil øve en fortrinlig konkurrerende Indflydelse paa de bestaaende Mejerier og den Maade, de driver deres Handel paa. Det er naturligvis helt indlysende, at hvis vi kan oprette Udsalg af Mælk, der kan levere Mælken 8—10 Øre billigere til Folk, der selv vil hente den, end den er, naar de køber den paa Flaske hos Mejerierne, ligger der deri et meget kraftigt Incitament for disse til selv frivilligt at afbygge hele den Organisation og det Salgssystem, som har belempret Mælkehandelen med de Udgifter, vi er kommet op paa. Det er efter min Mening noget af det mest værdifulde i Handelsministerens Forslag, at disse Mælkeudsalg kan komme til Live hurtigst muligt og paa en saadan Maade, at de, uden at de hygiej-